

عراقچی دروین:

ممکن است باز برای مشورت به پایتخت‌ها برگردیم

● معاون سیاسی وزارت امور خارجه گفت: «ممکن است لازم باشد هیئت‌ها یک بار دیگر برای مشورت‌های بیشتر به کشورهايشان مراجعه کنند. هرچند هنوز دراین‌باره تصمیم قطعی گرفته نشده است». به گزارش ایرنا، سیدعباس عراقچی دیروز دوشنبه در گفت‌وگویی درباره روند مذاکرات در وین گفت: «یک هفته است که در وین مذاکرات را دنبال می‌کنیم. مذاکرات پیچیدگی‌های زیادی دارد و به موضوعات اصلی مورد اختلاف رسیدیم. فکر می‌کنیم تاکنون پیشرفت‌های خوبی داشتیم و مسیر خوبی را طی کردیم». رئیس هیئت مذاکره‌کننده ایران اضافه کرد: «الان در نقطه‌ای هستیم که به اختلافات بازی که وجود دارد پرداخته می‌شود. متن‌ها تهیه شده و مقدار زیادی از متون آماده است ولی مسائل اختلافی تحت بررسی است».
معاون سیاسی وزارت امور خارجه با بیان اینکه این روزها جلسات شش‌روزه زیادی برگزار کردیم، به جلسه سه‌جانبه خود با نمایندگان روسیه و چین اشاره کرد و گفت: «هماهنگی‌های خوبی بین ما، روسیه و چین وجود دارد. علاوه بر این همچنین جلسه چهارجانبه دیگری با سه کشور اروپایی داشتیم و جلسات کارشناسی به‌همین‌ترتیب ادامه دارد». عراقچی با تأکید بر اینکه مذاکرات مسیر خوبی طی شده است، خاطرنشان کرد: «اینکه در این دوره به جمع‌بندی برسیم، شخصاً مطمئن نیستم. با این حال به تلاش‌های خود ادامه می‌دهیم. ممکن است لازم باشد هیئت‌ها یک بار دیگر برای مشورت‌های بیشتر به کشورهايشان مراجعه کنند. هنوز دراین‌باره تصمیم قطعی گرفته نشده است».
وی ادامه داد: «طرف دو، سه روز آینده کار را ادامه خواهیم داد ولی شخصاً هنوز مطمئن نیستم مذاکرات در این دور به پایان برسد».
معاون سیاسی وزارت امور خارجه در پاسخ به این سؤال که آیا جلسه کمیسیون مشترک برجام مجدداً تشکیل خواهد شد، ابراز کرد: «معمول کار این است که همیشه مذاکرات با یک دور کمیسیون مشترک شروع شود و با یک جلسه کمیسیون مشترک، کار را جمع‌بندی کرده و خاتمه دهیم».
عراقچی با بیان اینکه بحث‌های اصلی در جلسات دو، سه و چندجانبه مطرح می‌شود، عنوان کرد: «در همه سطوح با یکدیگر ملاقات و صحبت می‌کنیم ولی اگر قرار باشد به این دور مذاکرات پایان داده شود از طریق جلسه جمع‌بندی کمیسیون مشترک خواهد بود ولی هنوز زود است قضاوت کنیم در چه روزی و در چه مقطعی به این نقطه برسیم. تلاش برای اینکه هرچه سریع‌تر به جمع‌بندی نهایی برسیم ادامه دارد و باید ببینیم چه خواهد شد».

سفر معاون نخست‌وزیر جمهوری آذربایجان به تهران

● ایسنا، به دنبال سفر هفته گذشته وزیر امور خارجه ایران به جمهوری آذربایجان، شاهین مصطفی‌اف معاون نخست‌وزیر جمهوری آذربایجان در صدر هیئتی روز یکشنبه به ایران سفر و با مقامات کشورمان ازجمله محمود واعظی، رئیس دفتر رئیس‌جمهور و نیز وزرای نفت و راه و شهرسازی ایران دیدار و گفت‌وگو کرد. واعظی و مصطفی‌اف با بررسی روند اجرای توافقات دو کشور و راه‌های تحکیم روزافزون سطح مناسبات و همکاری‌های تهران– باکو در راستای منافع دو ملت، بر تسریع در عملیاتی‌شدن پروژه‌های مشترک به‌ویژه در حوزه انرژی و حمل‌ونقل تأکید کردند. واعظی اشتراکات تاریخی، فرهنگی و قومی را سرمایه مشترک و موتور محرکه و پیش‌برنده روابط ایران و جمهوری آذربایجان توصیف و اظهار کرد: «امروز روابط دو کشور با اراده رؤسای جمهوری دو کشور در همه ابعاد به سطح راهبردی ارتقا یافته است».
وی خاطرنشان کرد: «ایران در همه شرایط حساس و در مقاطع مختلف در کنار دولت و ملت جمهوری آذربایجان بوده و روابط مستحکمی بین دو کشور و دو ملت در تمامی حوزه‌ها برقرار است».
وی گفت: «ضرورت دارد با سرعت بیشتری فعالیت‌های خود را پیگیری کنیم تا در دو ماه باقی‌مانده توافقات نامشاهده بین دو رئیس‌جمهور به نتیجه نهایی برسند».
مصطفی‌اف معاون نخست‌وزیر جمهوری آذربایجان نیز در این دیدار با بیان اینکه تحکیم روابط با جمهوری اسلامی ایران در اولویت سیاست خارجی کشورش قرار دارد، اظهار کرد: «سطح روابط دو کشور طی سال‌های اخیر در عالی‌ترین سطح قرار گرفته و در این راستا اراده سیاسی رؤسای جمهور دو کشور بسیار مؤثر بوده است».
معاون نخست‌وزیر جمهوری آذربایجان خاطرنشان کرد: «به رغم موانعی که کرونا در مناسبات تجاری کشورها ایجاد کرد اما در همین ایام ۲۷ درصد بر حجم مبادلات تجاری دو کشور افزوده شد و حتی یک روز هم ترانزیت کالا بین ما متوقف نشد».

در ماه آوریل، محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران، یک تور دیپلماتیک را در منطقه آسیای مرکزی آغاز کرد و با سران دولت‌های قزاقستان، ازبکستان، قرقیزستان و ترکمنستان دیدار داشت. زمان‌بندی این سفرها تصادفی نبود. هم‌زمان با دیدار و رایزنی دیپلمات‌های ایران با هم‌تایان غربی در وین درباره توافق هسته‌ای ایران، ظریف به طور مؤثر نشان داد که سیاست «نگاه به شرق» ایران کاملاً جدی است. در پایان تور، او تعهد ایران به منطقه را در قالب یک توییت خاطرنشان کرد: «کشورهای آسیای مرکزی تنها همسایه نیستند؛ آنها خوشیاوندند». سیاست ایران در قبال آسیای مرکزی به پشتوانه سه هدف متقابل پیش می‌رود که محور مشترک آنها نیاز به تقابل با تلاش‌های آمریکا برای انزوای اقتصادی و سیاسی ایران است. ایران در تلاش است تا زیرساخت انرژی و تجارت را گسترش دهد؛ به‌ویژه با قزاقستان و ازبکستان که در مسیر بازرهایی قرار گرفته‌اند که می‌توانند برای صادرات ایران راهی را فراهم آورند. روابط نزدیک‌تر با آسیای مرکزی ممکن است به ایران در کم‌رنگ‌کردن انزوای سیاسی کمک کند، به‌ویژه آنکه ایران به دنبال مشارکت در سازمان‌های منطقه‌ای مانند اتحادیه اقتصادی اوراسیا و سازمان همکاری شانگهای است که قزاقستان و ازبکستان دو عضو اصلی آنها هستند. نهایتاً آنکه ایران قصد دارد با پرداختن به تهدیدهایی که علیه امنیت ملی خویش متصور است، با تشویق همسایگان آسیای مرکزی خود به کاستن اتسکا به ایالات متحده، نوعی معماری امنیتی را در منطقه ایجاد کند. این اهداف با سیاست‌های در حال ظهور در قزاقستان و ازبکستان همخوانی بالایی دارد؛ سیاست‌هایی که به دنبال ایجاد همکاری‌های بیشتر در حوزه «همسایگی» آسیای مرکزی است. روابط نزدیک قزاقستان و ازبکستان با ایران برای آنها بازه اقتصادی

دیپلماسی

ایران در آسیای مرکزی؛ همکاری در مسیر جاده ابریشم جدید

به همراه دارد؛ زیرا بندرگاه‌های ایران مسیری را برای کالاهای صادراتی و فرآورده‌های انرژی آسیای مرکزی برای رسیدن به بازارهای جهانی فراهم می‌آورد و از کنترل روسیه و چین بر زیرساخت‌های کلیدی انرژی و حمل‌ونقل این دو کشور می‌کاهد. روابط بهتر با ایران می‌تواند به کاهش مخاطرات ناشی از بی‌ثباتی باقوه در همسایگان مشترک، یعنی افغانستان و ترکمنستان، نیز کمک کند. با وجود این هدف مشترک، پیوندهای سیاسی و اقتصادی با ایران در سطح محدودی باقی مانده است. تا به امروز، قزاقستان و ازبکستان از مشارکت ایران در نظم سیاسی اوراسیا به صورت محتاطانه حمایت کرده‌اند؛ درحالی‌که ایران شریکی مشتاق در گسترش راه آهن و بنادر بوده است که موجب انتقال کالاهای قزاقستان و ازبکستان به مناطق وسیع‌تری می‌شود. توسعه زیرساخت‌های سخت و نرم که می‌تواند به ایجاد روابط نزدیک‌تر کمک کند، تا حدی به واسطه طرح «کمربند و جاده» چین (BRI) است. ایران از موقعیت مناسبی برای نقل و انتقال تولیدات و کالاها یا انجام سفر در محدوده آسیای مرکزی برخوردار است. بندرگاه‌های خلیج فارس (به‌ویژه بندرعباس) و دریای عمان (بندر جابهار) ازجمله کوتاه‌ترین مسیرها به دریاهای آزاد برای کشورهای آسیای مرکزی هستند؛ درحالی‌که شبکه‌های راه آهن و جاده‌ای نیز می‌توانند برای حمل‌ونقل کالا به اروپا و آسیای شرقی عمل کنند. طبق برآوردهای چین، تا سال ۲۰۲۵، حجم تجارت چین و اروپا به بیش از ۲٫۵ تریلیون دلار در سال می‌رسد. با توجه به اینکه اراضی اوراسیا سریع‌ترین و ارزان‌ترین مسیر را برای انتقال این مسولات فراهم می‌آورد، آسیای مرکزی و ایران به طور فزاینده‌ای به کانون سرمایه‌گذاری‌های بزرگ بانک توسعه چین در زمینه ریلی مبدل شده‌اند. علاوه‌براین یکپا با سرمایه‌گذاری چند میلیارددلاری در اتصال راه آهن ایران-ترکمنستان-قزاقستان (۲۰۱۴) و راه آهن بزرگ‌تر اکتو-خورکوس (۲۰۱۷)، کمربندی را از سین‌کیانگ به قزاقستان و به منطقه خزر و ایران ایجاد کرده است. درعین‌حال که هریک از این خطوط ریلی امکان حمل بیش از ۲۰ میلیون تن محموله را در سال دارد، بخش‌های حیاتی از زیرساخت‌های اقتصادی و سیاسی را در

سخنگوی وزارت خارجه:

هیچ بن‌بستی در مذاکرات وین وجود ندارد

آنها راستی آزمایی صورت بگیرد و این راستی آزمایی براساس فرمول‌های مورد بحث در مذاکرات وین صورت می‌گیرد و بعد از این راستی آزمایی ایران اقدامات جبرانی خود را متوقف می‌کند.»

تصمیم‌ها در پایتخت مطرح خواهد شد

سخنگوی دستگاه دیپلماسی در پاسخ به پرسش خبرنگار دیگری درباره برخی از خبرها مبنی بر تلاش غرب برای طولانی‌کردن روند مذاکرات وین و به‌وجودآمدن بن‌بست در این مذاکرات گفت: «هیچ بن‌بستی در مذاکرات وین وجود ندارد. در مذاکرات بررسی مسائل کلیدی رسیده‌ایم که باید درباره آنها تصمیم‌گیری شود. ما هیچ تعجیلی برای رسیدن به توافق نداریم و در کنار آن اجازه نمی‌دهیم که مذاکرات دچار فرسایش شود». وی با بیان اینکه ملاک و سنجش ما در این مذاکرات تأمین منافع کشور و حقوق ملت است و براساس دستورالعمل‌های تعیین‌شده در تهران تیم مذاکراتی ما عمل می‌کند، افزود: «اگر در این گفت‌وگوها نیاز به تصمیماتی در تهران باشد، قطعاً این موارد در پایتخت مطرح خواهد شد و همان‌طورکه گفتیم تیم گفت‌وگوکننده ایران دستورالعمل‌های اجرایی از سوی نهادها و مقامات ذی‌ربط در کشور را کلمه‌به‌کلمه جلو برده و براساس آن عمل می‌کند.»

گفت‌وگوهای غربی ربطی به موضوع تبادل زندانیان ۲ کشور ندارد

ختیب‌زاده همچنین درباره بحث آزادی زندانیان ایرانی در آمریکا و تبادل زندانی بین تهران و واشنگتن و اینکه آیا در جریان گفت‌وگوهای وین در ارتباط با این موضوع بین ایران و آمریکا توافقی شده است، گفت: «گفت‌وگوها وین هیچ ارتباطی با سایر مسائل از جمله موضوع زندانیان ندارد. برای جمهوری اسلامی ایران موضوع آزادی اتباع گروگان‌گرفته‌شده که به‌ناحق و غیرقانونی و به بهانه‌های واهی در زندان‌های آمریکا هستند، یکی از اولویت‌های قطعی بوده و هست و اگر آمریکا این موضوع انسانی را تسهیل کند، فضای مثبتی را برای گفت‌وگوها در وین فراهم کرده است و برتری شرایط فراهم شود، ما در نجات اتباع ایرانی از دست این بی‌عدالتی‌ها لحظه‌ای تردید نمی‌کنیم.»

تنها انتخاب و تنها راه حل برای آمریکا برجام است
سخنگوی وزارت خارجه در پاسخ به پرسش دیگری درباره اظهارات وزیر خزانه‌داری آمریکا مبنی بر اینکه آمریکا رفع تحریم‌هایی را بررسی

هریک از کشورهای زیرمجموعه BRI تشکیل می‌دهند. این پروژه‌ها صرفاً نشان‌دهنده ارتباطات فیزیکی نیستند؛ بلکه فرصت‌هایی را برای ادغام سیاسی و اقتصادی ژرف‌تر در سرتاسر منطقه فراهم می‌آورند. البته این فرصت هنوز به حالت باالغف درنایامه است. درحالی‌که زیرساخت‌های فیزیکی بنا شده‌اند، چالش‌های دیگر، بالاخص تحریم‌های ایالات متحده، همچنان مانع از برقراری روابط عمیق‌تر تجاری می‌شوند. ارزش کلی صادرات ایران به قزاقستان کم است، چه به صورت مطلق و چه به‌عنوان بخشی از کل تجارت ایران. به‌همین‌ترتیب آمار تجارت میان ازبکستان و ایران نیز از ناچیزبودن حجم تجارت دوجانبه حکایت دارد. بنا بر ارقام اعلامی مقامات گمرک ایران، از سال ۲۰۱۴، هریک از طرفین تنها تا دو درصد از واردات یا صادرات کشور مقابل را به خود اختصاص داده‌اند. این ارقام نشان می‌دهد که ایران صرفاً با تکیه بر قزاقستان و ازبکستان، قادر به غلبه بر انزوای اقتصادی نیست و به‌این‌ترتیب، سوآلات بزرگ‌تری درباره پتانسیل BRI برای تغییر جایگاه اقتصادی منطقه‌ای ایران مطرح می‌شود. تجارت با قزاقستان و ازبکستان در واقع کمتر از سال ۲۰۰۷ است و این امر نشان می‌دهد که تحریم‌های ایالات متحده مانع گسترش روابط اقتصادی منطقه‌ای ایران بوده است. بااین‌حال ایران در توسعه تجارت منطقه‌ای، زیر سایه تحریم‌ها، به موفقیت‌هایی رسیده و تجارت غیرنفتی آن با عراق و افغانستان در دهه گذشته رشد زیادی داشته است. مقامات ایرانی امیدوارند بتوانند برخی از این موفقیت‌ها را در آسیای مرکزی نیز تکرار کنند و با افزایش نفوذ سیاسی بتوانند موانع مالی، حقوقی و لجستیک را در راستای گسترش تجارت حل‌وفصل کنند. ازآنجاکه رهبران قزاقستان و ازبکستان به یک میزان از تسلط آمریکا، روسیه یا چین بر منطقه نگران‌اند، ایران ممکن است به‌منابه شریکی همفکر در ایجاد یک نظم منطقه‌ای که تقویت‌کننده حاکمیت سیاسی و اقتصادی این کشورها باشد، خود را نشان دهد. به این طریق، خویشاوندی تاریخی و فرهنگی میان ایران و آسیای مرکزی ممکن است در قرن بیست‌ویکم، نمود قوی‌تری پیدا کند.

● پژوهشگر اقتصاد سیاسی و سیاست خارجی ایران در دانشگاه کمبریج

«مرسوم نیست که گفت‌وگوها در فضای عمومی ادامه پیدا کند و من در پاسخ به سؤال شما می‌توانم بگویم که گفت‌وگوها بین ایران و عربستان همچنان ادامه دارد و این گفت‌وگوها در فضای مناسبی ادامه داشته و امید است که این گفت‌وگوها به یک فهم مشترک برسند». وی همچنین در پاسخ به سؤالی درباره موضوع حج و مذاکره با دولت ریاض برای حضور اتباع ایرانی در مراسم حج اسمال خاطرنشان کرد: «درخصوص حج رایزنی‌های گسترده‌ای صورت گرفته برای اینکه اسمال این موضوع انجام شود و توافقات اولیه در این زمینه توافقات مثبتی است.»

طلب ایران از عراق در دیدارهای اخیر پیگیری شده است

سخنگوی وزارت خارجه همچنین درمورد سفر اخیر معاون نخست‌وزیر عراق به تهران و مذاکرات صورت‌گرفته در جریان این سفر گفت: «این سفر متمرکز بر اسناد بالادستی موجود بین دو کشور بود و درخصوص ارتقای روابط دوجانبه و صادرات گاز و برق به عراق و تسویه بدهی عراق به ایران بحث و گفت‌وگو شد. در این سفر درباره روابط تجاری، تأدیه بدهی‌های عراق به ایران و… نیز بحث و گفت‌وگو شد و تأکید شد که اگر عراق اقدامات مؤثری در راستای تأدیه بدهی خود انجام دهد، این روند ادامه پیدا می‌کند». وی همچنین گفت: «هفته گذشته نیز معاون اقتصادی وزیر امور خارجه به عراق سفر کرده بود و در آن سفر نیز مذاکرات خوبی بین دو طرف انجام گرفته بود و سفر مقامات عراقی به تهران نیز در ادامه این سفر انجام شده است». ختیب‌زاده در این باره اظهار نظر کرد: «اینکه به دنبال تقویت در جریان مذاکرات با مقامات عراقی این مجوز و این توافق حاصل شد که ۱۲۵ میلیون دلار از طلب ایران از عراق به بانک سوئیسی برای قرارگرفتن در روند خرید واکسن از کوکس تعلق بگیرد، تصریح کرد: «میزان بدهی عراق به ایران روشن است. بانک ملل برگردند. تنها انتخاب و راه‌حلی که روی میز وجود دارد، برجام است. برجامی که در سال ۲۰۱۵ برجام و امضا شده است و این بهترین چیزی است که دولت فقلی آمریکا می‌تواند به آن فکر کند. اگر قرار باشد درمورد موضوعات دیگر حتی درمورد آنها فکر هم شود، لیست بلندبالایی از اقدامات مخرب آمریکا و متحدانش در منطقه وجود دارد که اگر آمریکا آماده است درمورد آنها گفت‌وگو کند، قطعاً لیست اقداماتش فراوان و گسترده است.»

از زمان کلیتسون نفتی از ایران از سوی آمریکا خریداری نشده
دییلمات ارشد ایران درباره اخبار منتشرشده مبنی بر خرید نفت ایران از سوی آمریکا در ماه‌های اخیر گفت: «من جزئیاتی در این زمینه ندارم و می‌توانم به شما بگویم که از زمان رئیس‌جمهور اسبق آمریکا یعنی کلیتسون به خاطر قوانینی که وضع کردند، نفتی از ایران از سوی آمریکا خریداری نشده و شاید مورد گفته‌شده، موضوع دیگری است که الان جزئیاتی درباره آن ندارم و اظهارنظر خاصی نمی‌توانم بکنم». وی با اشاره به اینکه از هفته پیش دور پنجم گفت‌وگوهای وین آغاز شده است، تصریح کرد: «این گفت‌وگوها همچنان ادامه دارد و در محدانش در منطقه وجود دارد که اگر آمریکا آماده است درمورد آنها گفت‌وگو کند، قطعاً لیست اقداماتش فراوان و گسترده است.»

از زمان کلیتسون نفتی از ایران از سوی آمریکا خریداری نشده

دییلمات ارشد ایران درباره اخبار منتشرشده مبنی بر خرید نفت ایران از سوی آمریکا در ماه‌های اخیر گفت: «من جزئیاتی در این زمینه ندارم و می‌توانم به شما بگویم که از زمان رئیس‌جمهور اسبق آمریکا یعنی کلیتسون به خاطر قوانینی که وضع کردند، نفتی از ایران از سوی آمریکا خریداری نشده و شاید مورد گفته‌شده، موضوع دیگری است که الان جزئیاتی درباره آن ندارم و اظهارنظر خاصی نمی‌توانم بکنم». وی با اشاره به اینکه از هفته پیش دور پنجم گفت‌وگوهای وین آغاز شده است، تصریح کرد: «این گفت‌وگوها همچنان ادامه دارد و در محدانش در سطح کارشناسی پیگیری می‌شود.»

گفت‌وگوها بین ایران و عربستان ادامه دارد
ختیب‌زاده در پاسخ به پرسشی درباره مذاکرات ایران و عربستان و آخرین اخبار در این ارتباط گفت:

نگاه

آیا احیای برجام به زبان آمریکاست؟

● **دیپلماسی ایرانی**: در حالی که مذاکرات هسته‌ای غیرمستقیم بین ایالات متحده و ایران در وین به‌خوبی پیش می‌رود، احتمال دستیابی به توافق و ازدست‌رفتن اهرم فشار واشنگتن بر تهران بسیاری را در کنگره نگران کرده است. جمهوری‌خواهان سنا این‌طور استدلال می‌کنند که تحریم‌های دونالد ترامپ مقدار زیادی اهرم فشار بر جمهوری اسلامی ایجاد کرده و دولت جو بایدن نباید «صرفاً برای بازگشت به توافق هسته‌ای ۲۰۱۵» از این اهرم فشار چشم‌پوشی کند. حتی اعضای حزب دموکرات هم روند بازگشت به توافق دوره باراک اوباما را کند کرده‌اند، اما واقعیت کاملاً برعکس است. این تکرر رواج‌یافته درباره اینکه ایالات متحده در خارج از برنامه جامع اقدام مشترک اهرم فشار بیشتری بر ایران دارد، اشتباه است.

هرگونه توافقی که به موجب آن ایالات متحده و ایران به برجام متعهد شوند، منافع مهم ایالات متحده را در محدودکردن برنامه هسته‌ای ایران و تسهیل دسترسی بین‌المللی به تأسیسات هسته‌ای این کشور تأمین می‌کند. دولت ترامپ با اعمال فشار حداکثری سبب شد ایران از اجرای محدودیت‌های برجامی خودداری و دسترسی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تأسیسات خود را محدود کند. یعنی نتیجه دقیقاً برعکس ادعاهای مطرح‌شده درباره سیاست اعمال فشار حداکثری بود. دولت بایدن از طریق بازگشت متقابل به برجام سعی دارد پیشرفت‌های هسته‌ای ایران را معکوس کرده و آتشی را که ترامپ روشن کرده بود، خاموش کند.

استراتژی «اعمال فشار حداکثری» دولت ترامپ در قبال ایران اثر تاسف‌باری بر اهرم فشار تحریم‌های ایالات متحده داشت. در نتیجه این رویکرد، برنامه هسته‌ای ایران حالا مجدداً به‌طور قابل‌توجهی گسترش یافته، فعالیت‌های منطقه‌ای این کشور بیشتر شده و حتی موشک‌های ایرانی روی نیروهای آمریکایی در عراق آزمایش شده‌اند. تحریم‌های ترامپ نتها تأثیر بازاراندگی نداشتند، بلکه به صورت تسریع‌کننده عمل کردند. عدم موفقیت تحریم‌های ترامپ نشان می‌دهد که نگرانی‌ها درباره دامنه تخفیف تحریم‌ها برای ایران به‌عنوان بخشی از بازگشت متقابل به پیروی از شرایط برجام بی‌مورد است. اگر قرار باشد دولت بایدن درسی از رویکرد دولت پیشین گرفته باشد، این است: تحریم‌های ایالات متحده زمانی بیشترین کارآمدی را دارند که به‌طور مناسب استفاده شوند. اگر تحریم‌ها به‌طور گسترده ایجاد شوند، به‌ویژه در رابطه با کشوری مانند ایران که می‌داند تاب دوم‌آورد زیر فشار آنها را دارد، اهرم فشار کمتری را ایجاد می‌کند.

دولت بایدن با لغو تحریم‌ها اما حفظ قدرت قانونی برای اعمال آنها، شخصیت‌های حقیقی و حقوقی را در ایران که پیش‌تر هدف تحریم‌ها قرار گرفته بودند، ترغیب می‌کند تا از فعالیت‌هایی که آمریکا ناخوشایند می‌انگارد، خودداری کنند. دولت بایدن با اعمال محدودیت بر برنامه هسته‌ای ایران این امکان را برای ایالات متحده و شرکای بین‌المللی آمریکا می‌آورد تا توجه خود را به سایر فعالیت‌های ایران معطوف کنند. این روند از اندکی پیش آغاز شده است. متحدان منطقه‌ای آمریکا به‌ویژه عربستان سعودی گفت‌وگو با ایران درباره تعدیل رقابت در منطقه را آغاز کرده است. دولت ترامپ به‌رغم آنکه مدام درباره پرداختن به مسائل مربوط به ایران ابراز تمایل می‌کرد، باعث شد شرکای بین‌المللی آمریکا همه انرژی خود را صرف حفظ برجام کنند و این رویکرد، حتی تحمل پیشروی‌های ایران در برنامه هسته‌ای و صرف سرمایه‌قابل‌توجه دیپلماتیک برای سازوکارهای طراحی‌شده برای دوردن تحریم‌های ایالات متحده را شامل می‌شد. اگر دیگر کشورها به فعالیت‌های منطقه‌ای ایران به‌عنوان نتیجه قابل پیش‌بینی تصمیم دولت ترامپ در خروج از برجام ننگرند، این فعالیت‌ها به یک نگرانی ثانویه تبدیل خواهند شد و مورد توجه قرار خواهند گرفت.

در واشنگتن اغلب «اهرم فشار» یا «قدرت» اشتباه‌گرفته می‌شود. شکی نیست که ایالات متحده قدرت تحمل تحریم‌ها برای منروی‌کردن اقتصاد ایران در جامعه بین‌المللی را دارد؛ اما دوره «اعمال فشار حداکثری» نشان می‌دهد که قدرت همیشه به معنای اهرم فشار نیست و نمایش بیش از حد قدرت می‌تواند به فرسودگی و ناکارآمدی اهرم فشار بینجامد.

منبع: نیوزویک

شگفتی‌های انتخابات ۱۴۰۰
۴۰ سال پیش رهبران چین دریافتند که تعامل سازنده با جهان شرط لازم برای توسعه است. اصلاحات عمیق در اداره کشور، شفافیت در همه ارکان حکمرانی از طریق حاکمیت قانون، قرارگرفتن حاکمان در اتاق شیشه‌ای، جذب سرمایه‌گذاری و دستیابی به تکنولوژی پیشرفته برای توسعه کشور در گرو تغییر در رویکرد سیاست خارجی، تغییر رویکرد تقابل و اولویت منافع ملی بر مسائل دیگر است. امیدوارم دولت بعدی، فرصت مناسبی برای تغییر در رویکرد‌های سیاست خارجی کشور باشد.